

POSTANOWIENIE

Dnia 11 czerwca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Andrzej Olszewski
Sędziowie:	SA Stanisław Stankiewicz (spr.) SA Andrzej Wiśniewski
Protokolant	st. sekr. sądowy Anita Jagielska

po rozpoznaniu skargi obrońcy oskarżonego W. B. (1)

na naruszenie prawa oskarżonego do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym, bez nieuzasadnionej zwłoki w sprawie zawisłej przed Sądem Rejonowym w Myśliborzu VII Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w Choszcznie, sygn. VII K 23/13 i Sądem Okręgowym w Szczecinie, o sygnaturze akt IV Ka 500/14,

na podstawie art. 12 ust. 1, 2, 4 i 5 pkt 1 oraz art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie praw strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. z 2004r., Nr 179 poz. 1843 ze zm.)

postanawia:

1. stwierdzić, że w postępowaniu sądowym toczącym się przed Sądem Rejonowym w Myśliborzu VII Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w Choszcznie, pod sygnaturą akt VII K 23/13 nastąpiła przewlekłość postępowania w okresie od 5 listopada 2013r. do 30 stycznia 2014r., przez co naruszone zostało prawo W. B. (1) do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki,
2. zasądzić od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Myśliborzu na rzecz W. B. (1) kwotę 3.000 (trzy tysiące) złotych,
3. skargę oddalić w pozostałej części,
4. zwrócić W. B. (1) kwotę 100 (sto) złotych tytułem uiszczonej opłaty od wniesionej skargi.

UZASADNIENIE

W dniu 5.05.2014 r. do Sądu Apelacyjnego Szczecinie wpłynęła Skarga na przewlekłość postępowania przed Sądem Okręgowym w Szczecinie oraz Sądem Rejonowym w Choszcznie, złożona przez obrońcę oskarżonego W. B. (1) - adwokata W. J.. Skarżący wniósł w niej o:

- 1) stwierdzenie, że w postępowaniu przed Sądem Rejonowym w Choszcznie w sprawie II K 734/10, rozpoznawanej od 1 stycznia 2013r. przez Sad Rejonowy w Myśliborzu VII Zamiejscowy Wydział Karny w Choszcznie przy rozpoznaniu sprawy oskarżonego W. B. (1) wystąpiła przewlekłość postępowania, której konsekwencją była przewlekłość kolejnych postępowań przed Sądem Okręgowym w Szczecinie oraz Sądem Rejonowym w Choszcznie (a później Sądem

Rejonowym w Myśliborzu Zamiejscowym Wydziałem Karnym w Choszczynie), która to przewlekłość naruszyła interesy oskarżonego, w tym w szczególności prawo oskarżonego do rozpoznania jego sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki,

2) zasądzenie od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Szczecinie na rzecz oskarżonego W. B. (1) odszkodowania w wysokości 20.000 zł (dwudziestu tysięcy złotych).

Z treści skargi wynika, że dotyczy ona naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Rejonowym w Myśliborzu VII Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w Choszczynie (obecna sygn. akt VII K 23/13) i przed Sądem Okręgowym w Szczecinie IV Wydział Karny Odwoławczy (obecna sygn. akt IV Ka 500/14). W uzasadnieniu skarżący wskazał, że w sprawie zapadały już kilkakrotnie orzeczenia Sądu I instancji, które następnie były uchylane przez Sąd Okręgowy w Szczecinie jako instancję odwoławczą. Zdanie skarżącego po czwartym rozpoznaniu sprawy w dniu 12 września 2013 r. Sąd Rejonowy w Myśliborzu VII Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w Choszczynie wydał wyrok skazujący oskarżonego W. B. (1) na karę łączną 5 lat pozbawienia wolności, zaś niewątpliwie przy rozpoznawaniu przedmiotowej sprawy doszło do przewlekłości postępowania. Autor skargi nie zgodził się też ze stanowiskiem Sadu Okręgowego w Szczecinie, wyrażonym w postanowieniu z dnia 27 lutego 2014 r., w sprawie II S 8/14, (zainicjowanym wcześniejszą skargą obrońcy), dotyczącym zakresu pojęcia postępowanie „w sprawie”, wskazując, że skargę – w myśl uchwały 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2013r., można wnieść do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy. W przekonaniu autora skargi uchybienia Sądu Rejonowego polegają przede wszystkim na trzykrotnym rozpoznaniu przedmiotowej sprawy w oparciu o dowolną ocenę materiału dowodowego zgromadzonego w niepełny sposób i w konsekwencji wydaniu wadliwych wyroków, które następnie na skutek kontroli instancyjnej zostały uchylane, konkretnie zaś polegają na zaniechaniu dopuszczenia dowodu z zeznań świadków in cognito, co było przyczyną uchylenia wyroku przez Sąd Okręgowy w Szczecinie (sygn. IV Ka 1213/11). Sąd Okręgowy uchylając drugi raz z kolei wyrok wydany w sprawie (sygn. II K 169/07) wskazał na konieczność rozstrzygnięcia kwestii przesłuchania tychże świadków i że oddalenie wniosków dowodowych w tym przedmiocie było nieprawidłowe. Skarżący wskazał na uchybienia popełnione przez Sąd Rejonowy, związane z przesłuchaniem świadków incognito, mimo, że Sąd Okręgowy w uzasadnieniu poprzedniego wyroku odwoławczego z dnia

24 lutego 2012 r. wskazał w jaki sposób Sąd Rejonowy powinien podjąć czynności związane z przystąpieniem do przesłuchania w/w świadków. W przekonaniu skarżącego na niekorzyść Sądu Rejonowego przemawia zaprzestanie przez ten Sąd czynności orzeczniczych w związku z wątpliwościami dotyczącymi trybu delegowania sędziów do orzekania w wydziałach zamiejscowych reorganizowanych sądów i nie sporządzenie w terminie uzasadnienia wyroku. Nie ulega bowiem wątpliwości, że skoro Sąd Rejonowy wydał wyrok, to niezbędną przesłanką poddania tego wyroku kontroli instancyjnej jest sporządzenie uzasadnienia tegoż wyroku na piśmie. Nie sposób zatem uznać, że wzmiankowane wyżej wątpliwości i będące ich konsekwencją zaniechanie czynności orzeczniczych przez Sąd Rejonowy nie może wpływać na realizację uprawnień procesowych oskarżonego.

Jeżeli zaś chodzi o przewlekłość postępowania powstałą przed Sądem Okręgowym w Szczecinie, to zdaniem skarżącego jest ona konsekwencją przewlekłości postępowania przed Sądem Rejonowym w Choszczynie. Sąd Okręgowy mógł przeciwdziałać tejże przewlekłości stosując odpowiednie instrumenty nadzoru przewidziane dla Sądu Odwoławczego (między innymi ujęte w ustawie Prawo o ustroju sądów powszechnych). Skoro bowiem Sąd Okręgowy już w sprawie IV Ka 1213/11 wskazywał na konieczność procesowego rozstrzygnięcia wniosku o przesłuchanie świadków incognito, a Sąd Rejonowy procedując nad tym wnioskiem ograniczył się do lakonicznego i arbitralnego stwierdzenia, że dowodu nie da się przeprowadzić, Sąd Okręgowy, wytykając ten błąd w uzasadnieniu wyroku z dnia 24 lutego 2012 roku, winien konsekwentnie, poza wskazaniem wprost, że dowód taki należy przeprowadzić oraz jak należy tego dokonać, podać dalej idące kroki.

W odpowiedzi na skargę Prezes Sądu Rejonowego w Choszczynie wniósł o jej oddalenie i podniósł, że rzekome uchybienie polegające na zaniechaniu przeprowadzenia dowodu z zeznań świadka incognito w rzeczywistości nie miało miejsca, gdyż analiza akt sprawy wskazuje na dwa odmienne podejścia do tego zagadnienia, zarówno przez sąd I instancji jak i II instancji. Kwestia dopuszczalności prowadzenia tego dowodu, była rozstrzygana za każdym razem w poszczególnych postępowaniach karnych i dwukrotnie zarówno sąd I instancji, jak i sąd II instancji, w sposób

odmienny (w stosunku do własnych orzeczeń) ją rozstrzygnął. W tym więc stanie rzeczy twierdzenia skarżącego i jego wnioski oparte na tej podstawie jawią się jako oczywiście bezzasadne, bowiem wbrew zapatrywaniom skarżącego, kwestia dopuszczalności przeprowadzenia tego dowodu, w toku żadnego z postępowań karnych nie była oczywista. Zdaniem autora odpowiedzi nawet bowiem w tych postępowaniach, w których sąd II instancji stał na stanowisku, że prowadzenie tego dowodu jest dopuszczalne i konieczne, nie sposób przyjąć, że zapatrywania te były dla sądu I instancji wiążące, bowiem jeżeli mimo takiego stanowiska sądu odwoławczego, sąd I instancji uznawał, że dowód w sprawie jest niedopuszczalny, dowodu tego nie mógł przeprowadzić, gdyż oczywiście stanowiłoby to naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na treść orzeczenia. W trakcie postępowania (wówczas pod sygnaturą IIK 51/10) wydano postanowienie o oddaleniu tego dowodu jako niedopuszczalnego z mocy ustawy i kwestię tę szczegółowo wyjaśniono w stosownym postanowieniu. Niestety sąd II instancji zapatrywań tych nie podzielił z uwagi na oddalenie tego wniosku dowodowego wyrok uchylił i przekazał do ponownego rozpoznania. Niemniej, każdorazowa decyzja sądu I instancji w tej kwestii podejmowana była w stosownym czasie i stanowiła ona rezultat indywidualnego i suwerennego zapatrywania sądu na to jakże istotne dla toku sprawy zagadnienie prawne. W odniesieniu do zarzutu skarżącego o sporządzenie uzasadnienia w sprawie VII K 23/13 po terminie wskazano w odpowiedzi na skargę, że charakter sprawy, jej stopień skomplikowania, w sposób oczywisty musiał się przełożyć na niedochowanie 14 dniowego terminu instrukcyjnego. Dodatkowo w toku sporządzania uzasadnienia ujawniła się jeszcze kwestia umocowana SSR Marzeny Kaczor do orzekania w VII Zamiejscowym Wydziale Karnym z siedzibą w Choszczynie, która to kwestia ostatecznie rozstrzygnięta została dopiero orzeczeniem Sądu Najwyższego w dniu 28 stycznia 2014 roku. Po wydaniu tego orzeczenia przez Sąd Najwyższy, już w dniu 30 stycznia 2014 roku sędzia sporządziła uzasadnienie do wyroku.

W toku rozpoznawania skargi Sąd Apelacyjny ustalił następujące fakty:

Akt oskarżenia, w którym W. B. (1) postawiono zarzuty z art. 263 § 1 k.k. i inne został przesłany Sądowi Rejonowemu w Szczecinie w dniu 20 października 2003r. Następnie sprawę przekazano w/g właściwości miejscowej Sądowi Rejonowemu w Choszczynie. Sąd Rejonowy w Choszczynie w dniu 21 sierpnia 2006r. (sygn. akt II K 14/04) wydał wyrok w którym skazał m.in. W. B. (1) na karę łączną 6 lat pozbawienia wolności za czyny z art. 263 § 1 k.k. i inne. Orzeczenie to zostało następnie uchylone w stosunku do w/w oskarżonego wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 1 czerwca 2007r. (sygn. akt IV Ka 417/07), zaś sprawę w tym zakresie przekazano Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Kolejny wyrok skazujący m.in. W. B. (1) na karę łączną 4 lat pozbawienia wolności za czyny z art. 263 § 1 k.k. i inne, wydany przez Sąd Rejonowy w Choszczynie w dniu 15 kwietnia 2009 r. (sygn. akt II K 169/07) został uchylony w całości wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 11 stycznia 2010 r., sygn. akt IV Ka 157/09, zaś sprawę przekazano Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Następny wyrok Sądu Rejonowego w Choszczynie z dnia 30.05.2011r., (sygn. akt II K 51/10), skazujący W. B. (1) na karę łączną 5 lat pozbawienia wolności za czyny z art. 263 § 1 k.k. i inne, został po raz kolejny uchylony zaś sprawa skierowana do ponownego rozpoznania – wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 24 lutego 2012 r. (sygn. IV Ka 1213/11). Po przekazaniu akt sprawy do Sądu Rejonowego w Choszczynie zarządzeniem z dnia 8 czerwca 2012 r. skierowano sprawę na rozprawę, przy czym od razu wyznaczono trzy terminy rozpraw: 17, 20 i 24 września 2012 r. Następnie na skutek wniosku jednego z oskarżonych (A. K.) oraz z uwagi na fakt nieodebrania wezwania na termin rozprawy przez oskarżonego W. B. (1) odwołano wyznaczoną rozprawę i wyznaczono jej nowy termin na dzień 5.11.2012 r. W tym terminie nie stawili się oskarżeni W. B. (1) i M. W., którzy wezwani zostali prawidłowo, co skutkowało odroczeniem rozprawy do dnia 8 listopada 2012 r. i doprowadzeniem oskarżonego W. B. (1) przez Policję. Na rozprawie w dniu 8 listopada 2012 r. rozpoczęto przewód sądowy i przesłuchano oskarżonych, zaś dalsze przesłuchania kontynuowano 12 listopada 2012 r. Kolejna rozprawa zaplanowana na dzień 10 grudnia 2012 r. nie odbyła się z uwagi na reorganizację dotychczasowego Sądu Rejonowego w Choszczynie. Następną rozprawę wyznaczono na dzień 11 marca 2013 r. już przed Sądem Rejonowym w Myśliborzu VII Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w Choszczynie. Przesłuchano wówczas świadka, zaś sprawę odroczone na termin z urzędu celem przygotowania przesłuchań świadków incognito. Z kolei termin przesłuchania świadków incognito wyznaczono na dzień 26 czerwca 2013 r. Wszelako przesłuchanie nie odbyło się z przyczyn technicznych, o czym Sąd został wcześniej poinformowany przez funkcjonariusza KGP CBS w W.. Następny termin posiedzenia w przedmiocie przesłuchania świadków incognito (z uwagi na urlopy) wyznaczono na dzień 4 września 2013 r. i w tym terminie ta

czynność została zrealizowana. W dniu 12 września 2013 r. Sąd Rejonowy w Myśliborzu VII Wydział Zamiejscowy z siedzibą w Choszczynie wydał wyrok (sygn. akt VII K 23/13), w którym oskarżony W. B. (1) został uznany za winnego popełnienia czynów zarzucanych mu w akcie oskarżenia z art. 263 § 1 k.k. i art. 171 § 1 k.k. i skazany na karę łączną 5 lat pozbawienia wolności. Tym samym wyrokiem oskarżeni M. W. i A. K. zostali także uznani za winnych popełnienia zarzucanych im w akcie oskarżenia czynów i skazani na kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania (k. 2504 – 2505v).

W dniu 23 września 2013 r. do Sądu Rejonowego w Myśliborzu VII Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w Choszczynie wpłynął wniosek obrońcy oskarżonego W. B. (1) o sporządzenie uzasadnienia wyroku i doręczenie odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem (k. 2506).

W dniu 4 października 2013r. Prezes Sądu Rejonowego w Myśliborzu przedłużył (na wniosek Sędziego) termin do sporządzenia uzasadnienia wyroku w niniejszej sprawie do dnia 4 listopada 2013 r. – z uwagi na zawilość sprawy i obszerność materiału dowodowego (k. 2515), z tym, że postanowieniem Sądu Rejonowego w Myśliborzu z dnia 4 października 2013 r. zdecydowano o ograniczeniu zakresu uzasadnienia wyroku do zarzutów stawianych oskarżonemu W. B. (1) (k. 2516).

Uzasadnienie wyroku zostało sporządzone przez Sędziego w dniu 30 stycznia 2014 r., przy czym Sędzia nie wykonywała we wcześniejszym okresie funkcji orzeczniczych, w oczekiwaniu na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 2014 r.(k. 2506 i odpowiedź na skargę Prezesa SR).

W dniu 31 stycznia 2014 r. do Sądu Okręgowego w Szczecinie wpłynęła Skarga na przewlekłość postępowania przed Sądem Rejonowym w Choszczynie, skierowana przez obrońcę oskarżonego W. B. (1). Sąd Okręgowy w Szczecinie postanowieniem z dnia 27 lutego 2014 r., wydanym w sprawie o sygn. akt IV K – S 8/14 w sprawie skargi wniesionej przez obrońcę oskarżonego w przedmiocie naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, w sprawie Sądu rejonowego w Myśliborzu VII Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w Choszczynie sygn. akt VII K 23/13, na podstawie art. 430 § 1 k.p.k. w zw. z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U nr 179, poz. 1842) postanowił wniesioną skargę pozostawić bez rozpoznania (k. 2558). W uzasadnieniu swego stanowiska Sąd Okręgowy wskazał m.in., że postępowanie zostało zakończone przed Sądem I instancji, co oznacza, że skarga została wniesiona po upływie terminu o jakim mowa w art. 5 ust. 1 cyt. wyżej ustawy i stad nie mogła być ona rozpoznana.

W dniu 26 lutego 2014 r. do Sądu Rejonowego w Myśliborzu VII Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w Choszczynie wpłynęła apelacja obrońcy oskarżonego W. B. (1) od powyższego wyroku. Sprawa w Sądzie Okręgowym w Szczecinie IV Wydział Karny Odwoławczy została wpisana do repertorium pod sygn. akt IV Ka 500/14.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Skarga wywiedziona przez obrońcę oskarżonego okazała się jedynie częściowo zasadna.

Zgodnie z treścią przepisu art. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843 ze zm.) uwzględnienie skargi możliwe jest jedynie wówczas, jeżeli postępowanie trwa dłużej niż jest to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Ocenę w tym zakresie opiera się zaś na badaniu terminowości i prawidłowości czynności podjętych przez sąd, z uwzględnieniem charakteru sprawy, stopnia faktycznej i prawnej jej zawilości, znaczenia dla stron oraz zachowania się samych stron procesu. Oczywistym przy tym jest, że warunkiem formalnym skargi jest wskazanie w niej na konkretne długotrwałe i nieuzasadnione zaniechanie sądu, względnie na dokonywanie czynności w sposób nieefektywny albo na działania, które jedynie pozorują podejmowania czynności w sprawie (por. postanowienie SA w Krakowie z dnia 4 września 2012 r., I S 83/12, LEX nr 1217714). Trzeba dodać, że

oceny tego postępowania nie dokonuje się z urzędu, lecz właśnie w granicach wyznaczonych ramami skargi, gdyż z treści art. 6 ust. 2 ustawy skarżący ma obowiązek przytoczyć okoliczności uzasadniające żądanie stwierdzenia przewlekłości, a to oznacza, że powinien wskazać czas trwania postępowania świadczący o wystąpieniu przewlekłości, jak również konkretne czynności, których sąd nie podjął lub które wykonał wadliwie powodując nieuzasadnioną zwłokę w postępowaniu (zob. np. uchwała SN z dnia 28 marca 2013 r. III SPZP 1/13, OSNP 2013/23-24/292 oraz wskazane tam postanowienia SN).

Przytoczenie przez stronę okoliczności uzasadniających skargę na przewlekłość nie może sprowadzać się do zakwestionowania ogólnego czasu trwania postępowania, ale powinno polegać na wskazaniu konkretnych czynności procesowych, które nie zostały podjęte lub podjęte z nieuzasadnioną zwłoką, albo wadliwie. Mając na względzie powyższe uwagi, trzeba podkreślić, że za zbędne i niecelowe należy uznać szczegółowe badanie wszystkich czynności postępowania, przy braku de facto konkretnych zarzutów, jakie by dotyczyły tegoż całego postępowania. Sam zaś fakt, że przedmiotowa sprawa ciągle nie jest prawomocnie zakończona - w odniesieniu do oskarżonego W. B. (1) - nie daje podstaw do stwierdzenia, że przez cały czas jej trwania doszło do jej przewlekłości. Analiza materiału aktowego niniejszej sprawy nie daje zatem wystarczających podstaw do stwierdzenia, że w całym toku postępowania jurysdykcyjnego doszło do uchybień w zakresie sprawności tego postępowania, w tym zwłaszcza w zakresie koncentracji materiału dowodowego, intensywności podejmowanych czynności oraz przestrzegania ustawowych terminów procesowych. Warto dodać, że w przypadku postępowania sądowego należy uwzględnić i realia funkcjonowania sądów, na które to realia składa się przede wszystkim ilość i rodzajowość rozpoznawanych spraw, ale też charakter podejmowanych przez sądy czynności, za którymi stoją interesy konkretnych podmiotów i które tym samym wymagają analizy, rozważy i jedynie nadmierne odstępstwa od czasu zwyczajowo koniecznego do wykonania określonych prac i procedur mogą być uznawane za tworzące stan nieuzasadnionej zwłoki (por. postanowienie SA w Szczecinie z dnia 15 kwietnia 2013 r., III S 4/13, z dnia 1 kwietnia 2014r., sygn. akt III S 3/14). Słowem oceny sprawności postępowania w sprawie W. B. (1), dokonano na gruncie argumentów zawartych w skardze obrońcy na przewlekłość, wyznaczających kierunek badania sprawy.

Warto zauważyć, że aczkolwiek w przedmiocie poprzedniej skargi na przewlekłość wypowiedział się już Sąd Okręgowy w postanowieniu z dnia 27 maja 2014r. (sygn. IV K-S 8/14) i wówczas to wniesioną skargę pozostawiono bez rozpoznania, to sytuacja ta nie uzasadniała postąpienia przez Sąd Apelacyjny po myśli przepisu art. 9 ust. 2 w zw. z art. 14 cyt. ustawy. Przepis art. 14 odsyła bowiem wyłącznie do art. 12 cyt. ustawy, który rozstrzyga o merytorycznym rozpoznaniu skargi, tymczasem wniesioną skargę z przyczyn formalnych pozostawiono wówczas bez rozpoznania (por. J. Skorupka, Skarga na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, Komentarz, Wyd. C.H.Beck, W-wa 2010).

Trzeba też przypomnieć utrwalone stanowisko w orzecznictwie ETPCz, że przy ocenie, czy postępowanie w danej sprawie prowadzone było przewlekłe, należy brać pod uwagę cały tok postępowania, a więc od dnia, w którym zostało wszczęte, do dnia, w którym zostało definitywnie zakończone. Ocena przewlekłości musi być zatem dokonywana na tle całkowitej długości postępowania, niezależnie od tego, przed iloma instancjami sądowymi się ono toczyło i przed jakim sądem jest zawisłe w momencie orzekania o przewlekłości przez sąd krajowy (zob. wyroki z: dnia 11 października 2005 r. w spr. Majewski przeciwko Polsce 52690/99; z dnia 12 czerwca 2007 r. w spr. 28836/04 Abramczyk przeciwko Polsce). Jak trafnie wywiódł to Sąd Najwyższy, skarga wniesiona w toku postępowania przed sądem pierwszej instancji o stwierdzenie przewlekłości w tym postępowaniu powinna zostać rozpoznana merytorycznie także po zakończeniu postępowania przed tym sądem (zob. uchwała SN z dnia 9 stycznia 2008 r., III SPZP 1/07OSNP 2008/13-14/2005). Mając to na uwadze, należy opowiedzieć się za autonomicznym rozumieniem pojęcia „w toku postępowania”. Z tych względów należy przyjąć, że skarga na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki jest wniesiona skutecznie (w terminie), gdy została wniesiona „w toku postępowania”, a zatem do czasu jego definitywnego zakończenia. Przekonuje też o tym wprost uchwała Sądu Najwyższego (7) z dnia 28 czerwca 2013r. , III SPZP 1/13 wskazująca wyraźnie, że ustawa dotyczy bowiem prawa strony do rozpoznania bez nieuzasadnionej zwłoki sprawy w postępowaniu sądowym, a nie zaś w postępowaniu przed sądem konkretnej instancji. W orzecznictwie SN powszechny

jest również pogląd, że bezprzedmiotowe jest dopiero rozpoznanie skargi na przewlekłość postępowania zakończonych prawomocnym wyrokiem (zob. post. SN z dnia 19 stycznia 2006 r., III SPP 165/05, OSNP 2006/23-24/376; post. SN z dnia 7 grudnia 2004 r., III SPP 23/04, OSNKW 2005/2/16, post. SN z dnia 10 maja 2012r., KSP 3/12. LEX nr 1228682).

Niewłaściwe było jednak oczekiwanie wnioskodawcy, że stwierdzenie przewlekłości winno nastąpić już z tego powodu, że kolejne wyroki Sądu I instancji były uchylane z przyczyn procesowych, zaś sprawa przekazywana do ponownego rozpoznania. To, że w dalszym ciągu sprawa nie została prawomocnie zakończona w odniesieniu do oskarżonego W. B. (1), nie daje też automatycznie podstaw do stwierdzenia, że doszło do jej przewlekłości, skoro sprawa miała zawiły charakter, była skomplikowana, wielowątkowa, dotyczyła wielu osób oskarżonych, powodem odroczeń była m.in. także niesubordynacja procesowa osób oskarżonych, w tym także nieobecność na rozprawach oskarżonego W. B. (1). Nawet w trakcie ostatniego rozpoznania sprawy przed Sądem I instancji oskarżony W. B. (1) nie stawiał się na rozprawę wyznaczoną w dniu 05.11.2012r, co skutkowało koniecznością jej odroczenia i zarządzeniem doprowadzenia w/w przez Policję (k. 2411). Z kolei sam skarżący nie wskazuje, aby kolejne terminy rozpraw były wyznaczane w sposób opieszale. Warto też zauważyć, że w trybie skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki niedopuszczalna jest merytoryczna ocena prawidłowości rozstrzygnięć merytorycznych podejmowanych przez sąd orzekający w sprawie, czy też kwestii dopuszczalności jakiegokolwiek dowodu i jego przeprowadzenia, względnie dokonywania innych ustaleń, niż ponad istotne z punktu widzenia złożonej skargi na przewlekłość. Za okoliczność uzasadniającą stwierdzenie przewlekłości postępowania w żadnej mierze nie może też być uznany fakt uchylecia poprzednio zapadłych wyroków Sądu Rejonowego i fakt ponownego rozpoznania sprawy, gdyż okoliczności te nie podlegają ocenie na podstawie art. 12 ust. 2 cyt. wyżej ustawy (por. postanowienie SA w Lublinie z dnia 8 lipca 2009 r., sygn. II S 10/09, KZS 2010/1/83, lex 575620). Kwestia także dopuszczalności przeprowadzenia dowodu z zeznań tzw. świadka incognito, będąca w istocie zarzutem procesowym, była rozpoznawana w postępowaniu apelacyjnym i z całą pewnością stanowi ocenę merytoryczną. Z kolei postępowanie w trybie skargi ma zaś na celu ochronę prawa do rozpoznania jego sprawy bez uzasadnionej zwłoki i nie jest zaś instrumentem do kontroli decyzji wydanych w toku tej sprawy.

Skoro skarga na przewlekłość postępowania nie jest środkiem służącym do weryfikacji orzeczeń wydanych przez sąd rozpoznający sprawę, to

jej rozpoznanie nie może wykraczać poza kontrolę sprawności postępowania.

W konsekwencji niezadowolenie strony z przebiegu postępowania, czy i treści podejmowanych decyzji procesowych nie czyni skargi zasadną, jeśli jednocześnie nie występuje zwłoka w postępowaniu, co na gruncie przeprowadzanych dowodów

nie miało to miejsca w niniejszej sprawie. Nie można też zapominać, że w analizowanym postępowaniu, równolegle prowadzone były czynności związane

z różnymi wątkami sprawy, materiał dowodowy, w tym osobowy, gromadzono sukcesywnie i zgodnie z zasadą koncentracji. Czas trwania postępowania uzasadniony był trybem postępowania, ilością koniecznych do przeprowadzenia czynności procesowych oraz obowiązkiem stosowania przepisów Kodeksu postępowania karnego. Przy uwzględnieniu charakteru sprawy, ilości osób oskarżonych i ilości czynów jakich sprawa dotyczy nie sposób uznać, że całe postępowanie sądowe było przewlekłe. W szczególności w toku ostatniego rozpoznania sprawy przed Sądem I instancji sam skarżący nie kwestionuje ani organizacji rozpraw, ani też koncentracji materiału dowodowego. Aczkolwiek nie doszło do wcześniejszego przesłuchania świadka incognito (w czerwcu 2013 r.), jednakże powodem tego były przyczyny od Sądu Rejonowego niezależne i leżące – jak wynika z akt sprawy - po stronie KGP CBS w W..

Nie sposób także uznać, aby postępowanie przed Sądem Okręgowym w Szczecinie, jako sądem odwoławczym cechowało się przewlekłością, skoro wszelkie czynności były dokonywane sukcesywnie i terminowo. Nie sposób także stwierdzić przewlekłości w toku postępowania przed Sądem odwoławczym tylko dlatego, że zdaniem skarżącego poza wyknięciem błędu Sądowi I instancji w uzasadnieniu wyroku oraz wskazując na konieczność procesowego rozstrzygnięcia wniosku o przesłuchanie świadków incognito Sąd Okręgowy winien też podjąć bliżej nieokreślone dalej idące kroki (por. str. 7 skargi). Nota bene o zasadności stwierdzenia przewlekłości w procedowaniu przed Sądem

Okręgowym nie był chyba do końca przekonany i sam skarżący, skoro we wnioskach skargi domagał się *expressis verbis* jedynie stwierdzenia przewlekłości w postępowaniu przed Sądem Rejonowym (vide pkt 1 skargi). Z pewnością też (po zwrocie akt) rychło rozpoznana zostanie i wywiedziona przez obrońcę oskarżonego W. B. (1) apelacja w przedmiotowej sprawie.

Słusznie jednak zarzucił obrońca, że doszło do przewlekłości postępowania w związku z uchybieniem sporządzenia w terminie pisemnych motywów wyroku Sądu Rejonowego w Myśliborzu VII Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w Choszcznie z dnia 12.09.2013r., wydanego w sprawie o sygn. VII K 23/13. Aczkolwiek obrońca błędnie wskazał w skardze, że termin na sporządzenie uzasadnienia należało liczyć już od dnia 19.09.2013r., tj. dnia nadania wniosku listu w urzędzie pocztowym, skoro wniosek ten dopiero został nadany, a nie doręczony do sądu, co miało miejsce kilka dni później, tj. w dniu 23.09.2013r. (k. 2506), to nie ulega wątpliwości, że Sędzia winien był zatem sporządzić uzasadnienie w terminie do dnia 7.10.2013 r., zaś po przedłużeniu tego terminu przez Prezesa Sądu Rejonowego – do dnia 4. 11. 2013r. (k.2515). Wszelako w zakreślonym terminie uzasadnienia nie sporządzono, a uczyniono to dopiero w dniu 30.01.2014r. (k. 2506). Tak długi okres oczekiwania na uzasadnienie, które *de facto* liczy 7 stron musi być postrzegany w aspekcie realizacji konstytucyjnego prawa do sądu w związku z zawartą w art. 45 ust. 1 Konstytucji RP gwarancją rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, co oznacza merytoryczne i definitywne zakończenie jej przez sąd w rozsądnym terminie. Potrzeba ochrony tak rozumianego prawa do sądu występuje zatem także wtedy, gdy brak sporządzenia pisemnych motywów wyroku powoduje, że sprawa, której postępowanie dotyczy, pozostaje wciąż w toku, tzn. nie została prawomocnie zakończona. O ile do chwili podjęcia uchwały pełnego składu Sądu Najwyższego i nadania jej perspektywicznego skutku sędziowie sądów powszechnych – kierując się swoją wiedzą, wskazaniami sumienia oraz przede wszystkim treścią uchwały składu 7 sędziów SN z dnia 17 lipca 2013 r., sygn. III CZP 46/13, Sędzia miał prawo wstrzymać się od orzekania - w sprawach karnych, ze względu na ryzyko wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej (art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k.), to wydaje się, że nic nie stało na przeszkodzie, aby sporządzić jednak pisemne motywy wyroku, jaki zapadł w dniu 12 września 2013 r., skoro odpowiedni wniosek złożyła strona procesowa. Dla porządku warto w tym miejscu przypomnieć, że w myśl uchwały pełnego składu SN z dnia 28 stycznia 2014 r. (BSA I – 4110 – 4/13) – w wydaniu decyzji o przeniesieniu sędziego na inne miejsce służbowe na podstawie art. 75 § 3 w zw. z art. 75 § 2 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – prawo o ustroju sądów (jedn. tekst Dz.U.z 2013r, poz. 427 ze zm.) Minister Sprawiedliwości nie może być zastąpiony przez sekretarza ani podsekretarza stanu, zaś wykładnia dokonana w uchwale wiąże od chwili jej podjęcia.

Uznając przewlekłość postępowania w odniesieniu do okresu sporządzenia uzasadnienia po terminie (tj. 5 listopada 2013 r. - 30 stycznia 2014 r.), Sąd Apelacyjny stanął na stanowisku, że jedynie częściowo zasadne jest żądanie obrońcy W. B. (1), zasądzenia na rzecz oskarżonego sumy pieniężnej w kwocie 20.000 zł. Biorąc pod uwagę zakres rozpoznania i czas trwania postępowania przed Sądem Rejonowym w Myśliborzu VII Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w Choszcznie w analizowanym obszarze, a także uwzględniając charakter sprawy i jej wielowątkowość oraz realne i obiektywne trudności związane z jej przeprowadzeniem, w tym przesłuchaniem świadków *incognito* oraz okres stwierdzonej przewlekłości tj. od 5 listopada 2013 r. do dnia 30 stycznia 2014 r., przyznano oskarżonemu W. B. (1) kwotę 3.000 zł. Stanowiąc ona będzie – w ocenie Sądu Apelacyjnego- adekwatną i dostateczną rekompensatę za naruszenie prawa oskarżonego do rozpoznania jego sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. Wyższej rekompensacie sprzeciwiają się zaś bezwzględnie realia przedmiotowej sprawy. Obowiązek jej zapłaty nałożono przy tym na Sąd Rejonowy w Myśliborzu, skoro to sposób procedowania przed tym Sądem spowodował stwierdzenie przewlekłości.

W przekonaniu Sądu Apelacyjnego przyznana oskarżonemu kwota 3.000 zł stanowi odpowiednią rekompensatę za naruszenie prawa oskarżonego do rozpoznania przedmiotowej sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki.

Z kolei o zwrocie W. B. (1) opłaty w kwocie 100 zł, orzeczono na podstawie art. 17 ust. 3 cyt. ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843 ze zm.)

Mając na uwadze powyższe okoliczności należało orzec jak na wstępie.